

A MAB akkreditációs elvárásai, SZAKMAI BÍRÁLATI SZEMPONTJAI (SzBSz) mesterképzési szak létesítésének, képzési és kimeneti követelményeinek (KKK) véleményezésében

Hatályos: 2017. január 1-től

Tartalom:	oldal
I. A MESTERKÉPZÉSI SZAK LÉTESÍTÉSÉNEK INDOKOLTSÁGA	1
II. A SZAK tervezett KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI	2
Melléklet: A mesterképzésben szerezhető végzettségi szint jellemzői	3

Jogsabályi háttér:

A MAB a mesterszakok létesítése szakmai bírálati szempontjainak (SzBSz) összeállításánál kiindulási alapként tekinti a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv) vonatkozó rendelkezéseit és a **139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet** (a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről) vonatkozó előírásait, különösen az **5. Alapképzési és mesterképzési szak és a szakon szerezhető szakképzettség felsőoktatási képesítési jegyzékbe történő felvételének kezdeményezése** fejezet alábbi pontját:

7. § (1) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményt nyilvánít arról, hogy

- a) a létesítési dokumentum szakmai véleményeire is figyelemmel¹, indokolt-e a szak létesítése,
- b) a képzési és kimeneti követelmény alapján, a szakon a szakképzettség megszerzésével szerezhető tudás követelményei - a tudás, a képesség, attitűd, illetve az autonómia és felelősség jellemzői - megfelelnek-e az MKKR adott besorolási szintjén meghatározott minimális követelményeknek, és ez alapján a szakra meghatározott képzési és kimeneti követelmények - az oklevelek hazai és külföldi megfeleltethetőségét is figyelembe véve - várhatóan megfelelő színvonalú kibocsátást biztosítanak-e.

¹ **139/2015. (VI. 9.) Korm. rend. 6. § (1)....**

(2) A létesítési dokumentumnak tartalmaznia kell:

.....

f) a szakképzettség várható foglalkoztatási területén illetékes országos gazdasági kamara, országos ágazati, szakmai kamara véleményét;

g) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság 7. § (1) bekezdése szerinti véleményét;

h) a Felsőoktatási Tervezési Testület 7. § (2) bekezdése szerinti véleményét;

I. A MESTERKÉPZÉSI SZAK² LÉTESÍTÉSÉNEK INDOKOLTSÁGA

A szak létesítése – a megismert szakmai véleményekre¹ is figyelemmel – akkreditációs szempontból is indokolt, amennyiben –

1. **Önálló mesterképzési szakként** indokolt a létesítése, azaz a program szakmai tartalma és képzési célja a meglévő, rokonítható mesterképzési szakokétól **karakteresen eltér**, azaz **más kimeneti kompetenciákra** fókuszál, **más szakképzettséget ad**.
2. Valószínűsíthető az adott szakképzettséget igazoló **oklevelek hazai és külföldi megfeleltethetősége**:
  - a) A szak létesítése **figyelemmel** van a felsőoktatás ismert **nemzetközi trendjeire**.
  - b) **Megalapozott** a szakképzettségnek az európai, illetve a hazai **képesítési keretrendszer** (EKKR, ill. MKKR) szerinti **7. szintbe sorolása**³.

3. **Pedagógus szakképzettséget adó szak létesítése esetén:**⁴

Illetékes szakmai szervezet véleménye támassza alá, hogy a szak és a szakképzettség, valamint a képzési és kimeneti követelmények és az abban meghatározott, a szakképzettség megszerzésével szerorzhető tudás a köznevelés rendszerébe illeszkedő, szükséges, és a Nemzeti alaptantervvel⁴ összhangban levő.

---

² **Nftv. 15. § (4)** A mesterképzésben mesterfokozat (*magister, master of science, master of profession, master of arts*) és szakképzettség szerorzhető. A mesterfokozat a felsőoktatás egymásra épülő képzési ciklusainak a második felsőfokú végzettségi szintje. A mesterképzés képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettség szerorzhető a mesterképzésben. A mesterképzésben - figyelembe véve az (5) bekezdésben meghatározottakat - legalább hatvan kreditet kell és legfeljebb százhusz kreditet lehet megszerzeni. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

Nftv. 15. § (5) Az osztatlan képzésben legalább háromszáz kreditet kell és legfeljebb háromszázhatvan kreditet lehet megszerzeni. A képzési idő legalább tíz és legfeljebb tizenkét félév.

³ Lásd a mellékletet („A mesterképzésben szerorzhető végzettségi szint jellemzői”)

⁴ Nemzetközi közös képzés, azaz magyar és külföldi felsőoktatási intézmények közös képzésének létesítése esetén nem előírás.

⁴ pontosabban: a NAT feladatellátásra, illetve az adott műveltségterületre vonatkozó követelményeivel

II. A SZAK tervezett KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. A mesterképzési szak és a megszerezhető szakképzettség(ek) **megnevezése** legyen összhangban.
2. A szakon megszerezhető **szakképzettséget** az előírt **kompetencia-elemek** (*tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség*) **az MKKR 7. szintjének megfelelően¹**, a képzés céljával összhangban és **egyértelmű, tömör, szakszerű megfogalmazásban** írják le.
3. **Az előírt kompetencia-elemekkel** legyenek **összhangban** a meghatározó **tudományágak**, ill. **szakterületek**, amelyekből a szak felépül, és **informatív módon** (pl. *a nagyobb szakterületi komponensek közötti kreditarány megadásával*), a **képzési program, tanterv összeállításához irányadóan kerüljenek megadásra**.
4. A tervezett **előtanulmányi feltételek**, a feltétel nélkül, illetve feltétellel belépők körének megadása racionális, körültekintő, kellően rugalmas, de **szakmailag megalapozott** legyen, az **adott mesterszintű kompetenciák elsajátítását hatékonyan lehetővé tevő** képzést körvonalazzon.
5. A szak jelzett **orientációja⁵** legyen összhangban a megadott képzési szakmai tartalmakkal és kompetenciákkal, a **képzés céljának elérését** – benne a továbblépésre való felkészítést is – megfelelően szolgálja.
6. A tervezett **képzési idő** (kredit, félév) a jelzett szakmai tartalmak, kompetenciák elsajátítására legyen megfelelő, elegendő.
7. A szak a jelzett **képzési területbe** diszciplinárisan, szakmai tartalmát illetően illeszkedjen.

Összegző elvárás a MAB szakértői vélemény-tartalmára a KKK-ról – a jogszabályban⁶ előírtak értelmében:

- A szakon a szakképzettség megszerzésével szerezhető **szakmai tudás-tartalmak** – a tudás, a képesség, attitűd, illetve az autonómia és felelősség jellemzői – **feleljenek meg az MKKR 7. besorolási szintjén meghatározott minimális követelményeknek**.
- Ez alapján a szakra meghatározott képzési és kimeneti követelmények – az oklevelek hazai és külföldi megfeleltethetőségét is figyelembe véve – várhatóan **megfelelő színvonalú kibocsátást** tudjanak biztosítani az adott képzési terület e szakján.

⁵ Ld. a **18/2016.** (VIII. 5.) EMMI rendelet **4. §** Az alap- és mesterképzési szakokon, felsőoktatási szakképzésekben a szak, szakképzés orientációja a képzési program jellege alapján lehet:

a) *kiemelten elméletigényes*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 70-80 százalék,
b) *elméletorientált*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 60-70 százalék,
c) *kiegyensúlyozott*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 40-60 százalék;
d) *gyakorlatorientált*, amelyben az elméleti jellegű ismeretátadáshoz képest a gyakorlati jellegű ismeretszerzés aránya 60-70 százalék,
e) *kiemelten gyakorlatigényes*, amelyben az elméleti jellegű ismeretátadáshoz képest a gyakorlati jellegű ismeretszerzés aránya 70-80 százalék."

⁶ Ld. **139/2015.** (VI. 9.) Korm. rend. **7. § (1) b)**

**Melléklet: bírálati segédlet mesterképzési szak létesítésének véleményezéséhez,
MKKR szintbesorolása megfelelésének megállapításához**

Kivonat az „1. melléklet a 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelethez” jogszabályból:

3. Mesterképzésben (osztott és osztatlan képzésben) szerezhető végzettségi szint jellemzői

Mesterképzésben mesterfokozatot az szerezhethet, aki rendelkezik a következő tudás, képesség, attitűd, illetve autonómia és felelősség kompetenciákkal:

a) tudása

- Ismeri szakterülete általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a rokon szakterületekhez.
- Részletekbe menően ismeri az adott szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és probléma-megoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit, és technikáit anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.
- Részletekbe menően ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

b) képességei

- Elvégzi az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analizisét, az átfogó és speciális összefüggéseket szintetizálva megfogalmazza és ezekkel adekvát értékelő tevékenységet végez.
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
- Feladatai ellátása során együttműködik a kapcsolódó szakterületek képviselőivel.
- Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.

c) attitűdje

- Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
- Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa.
- Szakterülete legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.
- Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit.
- Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbé, a projektcsoporthoz a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.